

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

גליון "בראשית" (גליון 1 שנת תשע"ו, כז תשרי תשע"ו, 10/אוקטובר/2015)

ב"ה

דברי פתיחה

גליון "נקודה טובה" לפרשת השבוע, החל לצאת בשנת תש"ע וכיום, זו השנה השביעית, הוא מופץ במרשתת (ב"רשת"...) מידי שבת בשבתו.

בכל שבוע לקחנו "נקודה טובה", אחת מיני רבות מן הפרשה, וְהִנְּשָׁנוּ (מלשון נגישות) - הִנְּשָׁנוּ אותה לקהל הקוראים, כשהיא מחוברת לאקטואליה, להוויה הישראלית, לתרבות הישראלית והכללית ולשורשים שלנו.

והנה מתברר שוב ושוב, כי תורת ישראל הינה תמיד עכשווית, רלבנטית ושייכת לכולנו.

תגובות הקוראים והארותיהם היו ערות וחיוביות והן חיזקו את ידי להמשיך ולהשקיע בכתיבה זו מידי שבוע.

כך מידי שבוע נפגשתי אתכם - הקוראים לשעה קלה של לימוד בחברותא. לשעה של הפוגה מן הדחוף וחיבור למעיינות הנצח של עם ישראל.

ואתם, אתם העברתם את הדברים הלאה, לחבריכם במרשתת וגם לבני משפחותיכם, בשיחה, בעיון ובלימוד על שולחן השבת.

בימים אלה אנו ניצבים - עומדים בפתחו של מחזור חדש ובלב הַתְּהִיָּה והשאלה: האם נוכל לומר השנה משהו שעוד לא אמרנו או למדנו?! האם נוכל לחדש משהו?!

על כך אמר רבי יצחק מאיר אלתר - מייסדה של חסידות גור: "בכל שנה ושנה, נתחדש פירוש חדש בתורה... בכל דור ודור ובכל תקופה, באה הבנה חדשה בתורה מן השמים, שהיא מתאימה לדור..." (חידושי הרי"ם, פרשת האזינו).

לכל דור, נותן הקב"ה הבנה חדשה ומתחדשת בתורה המתאימה לו, כפי עניינו ומצבו וצרכיו הרוחניים של הדור.

אנו תפילה לקב"ה, שנזכה "לראות", "לשמוע" ולהבין את הנקודות הטובות המתחדשות הללו ולחבר אותן להוויה ולמציאות של דורנו - "כאן ועכשיו".

יהי רצון שנזכה גם השנה, להמשיך יחד "לשמוע, ללמוד וללמד" "נקודה טובה", מידי שבת בשבתו...

ומתוך כך, הבה נתחיל שוב, מ"בראשית"...

"נקודה טובה" לפרשת בראשית - הַמְּשַׁפָּחָה שְׁלִי

בשירו הַמְּשַׁפָּחָה שְׁלִי, מספר יורם טהרלב (לחן: נורית הירש) על מערכת היחסים המשפחתית מנקודת מבטו של ילד:

זֶה הַתְּחִיל בְּשָׁנֵי הַיּוֹרִים

עֲלִיזִים וְצִעִירִים

שְׁהוֹלִידוּ בְּשָׁבִילִי

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

את המשפחה שלי
וכשׁיש לי מסכה
רק תביטו מי שפא...

כיצד נוצרת משפחה?

בפרשתנו **פרשת בראשית**, הפותחת השבוע את מחזור הקריאה החדש של התורה, מברך הקב"ה את אדם וחוה ואומר להם: **"פרו ורבו ומלאו את הארץ..."** (פרק א, כח).

בעוד שהציווי **"פרו"**, עוסק **בהבאת הפירות** לעולם - בהעמדת הצאצאים, הרי שהציווי **"ורבו"**, עוסק בייסוד הבית (הזוגיות של ההורים) ובבניית המשפחה ובחינוכה.

"ורבו" - תתרבו, אומר הפסוק וכוונתו לא רק לריבוי בכמות אלא גם **באיכות**. ולכן, על ההורים לעצב ולחנך את ילדיהם ולהעצים אותם ולתת להם מכוחם הם, כדי שהדור הבא ימשיך ללכת בדרכם הרוחנית של הוריו. וכל זאת, מכוח הבית, מתוך הזוגיות והאהבה של ההורים, בינם לבין עצמם ובינם לבין ילדיהם.

מתברר אם כן, שכאשר הילדים דומים להורים, הרי שההורים, בעצם מתרבים. וזו משמעותו של הפסוק.

וממשיכה התורה ואומרת **"ומלאו את הארץ"** (שם). אדם אינו יוצא ידי חובתו רק בהקמת ביתו שלו. עליו לתת יד ולסייע גם לאחרים בהקמת בתיהם למען הקמת החברה האנושית כולה (עד כאן על פי רש"י הירש, שם).

מתברר כי משפחה איננה נוצרת מאיליה. תהליך הקמתה ו"בניתה" של משפחה הוא פרויקט חיים של חינוך, אימון והעצמה אישית. הן של ההורים את עצמם והן של ההורים, את ילדיהם. פרויקט של בניית מערכת יחסים של חברות ושל שיתוף, של יכולת הכלה, של יכולת התמודדות עם קונפליקטים ומעל לכל, של בניית אחדות. כל ילד שמתבגר או כל תינוק שנולד, משנה את המערך המשפחתי מחדש ומארגן את כולם בסבב חדש, של עדכון ושדרוג המערך המשפחתי.

הדבר מאתגר שבעתיים, כאשר נכנסים אל המשפחה החתנים והכלות, האמורים להפוך למעין בנים ובנות, באהבה רבה. ועל כך, הערה מעניינת מן המעשה בסדום.

כאשר המלאכים מודיעים ללוט שהם עומדים להפוך את סדום בשליחותו של הקב"ה, הוא מודיע זאת לחתניו ומתחנן בפניהם שיברחו אתו מן העיר. אולם הם, זלזלו בדבריו והתעלמו ממנו.

מענין הדבר שהתורה קוראת להם: **"חתניו לקחי בנותיו"** (בראשית פרק יט, יד). ולכאורה, הדבר מיותר. שהרי חתניו של אדם, הם תמיד **"לקחי בנותיו"**. ואם כך, מדוע התורה כופלת את דבריה?!

יוצא לו לוט הזקן בלילה זה אל חתניו - אל אלה שבידיהם הפקיד את גורל בנותיו; מתחנן לפניהם ומשביע אותם, כי יצילו את נפשם ואת נפש בנותיו. ואילו הם לועגים לו ומזלזלים בו. ברגע זה התבררה ללוט האמת המרה, שחתניו אמנם לקחו את בנותיו, אבל לא הפכו לחתניו - בניו, במשמעותה העמוקה של המילה. הם היו ונשארו **"אנשי סדום"** - בדרכיהם ובשאיפותיהם ולא התחברו לבית לוט ולמורשת אברהם אבינו שהיתה טמונה בו (על פי רש"י הירש, שם).

ובהגדה לחתניו של לוט, ניתן להציב את מערכת היחסים המופלאה שבין משה רבנו לחותנו יתרו. ככתוב: **"ויצא משה לקראת חתנו וישתחו וישק לו..."** (שמות יח, ז). משה רבנו - מנהיגו של עם ישראל, מכבד את חותנו, יוצא לקראתו ואף משתחוה לו ומנשק אותו (הגם שאיננו מעם ישראל...).

חז"ל העמידו מעשה זה כדוגמה לדורות ומכאן למדו שלעולם ינהג אדם בחמיו כבוד, כבאביו (מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי פרק יח).

"נקודה טובה" לפרשת השבוע - רעיון מן הפרשה, במבט עכשווי

בשולי הדברים יש מקום לציין כאן את התנהגותו של משה ולומר, שאף על פי שנעשה שליט לעמו ושליחו של הקב"ה, לא שינה משה את הליכותיו עם האנשים (רש"י הירש, על הפסוק).

מתברר אם כן, כי **בניית המשפחה** - משפחה ערכית ומאוחדת, היא אבן הבסיס הראשונה בתורה לקיומו של האדם על פני האדמה ולבנייתן של החברה והקהילה. ולכן, לא פלא שאלה המצוות הראשונות שנצטוו בהם אדם וחווה.

כך היה גם בסיומה של גלות מצרים. לאחר מאות שנים של עבדות ועינוי, מתחיל הקב"ה לבנות את העם מחדש, לקראת הגאולה. ושוב, גם כאן, אבן הבנין היסודית של העם היא המשפחה - הבית. וכך מצווה הקב"ה על העם לאכול את קורבן הפסח בבית במסגרת המשפחתית - בית ההורים עם בניהם הנשואים ונכדיהם (רש"י הירש, שמות פרק יב פסוק ג).

ונסיים במעשה. **מהו המעשה הגדול והחשוב ביותר שעשית בחייך**, נשאלה חבורת הרבנים של ישיבת "הר עציון", במהלך פעילות צוות.

כשהגיע תורו של הרב ד"ר אהרון ליכטנשטיין זצ"ל לענות, היו כולם בטוחים שהוא יציין את הישיבה - ישיבת ההסדר "הר עציון" שבאלון שבות, שבראשה עמד במשך 45 שנים והעמיד דורות של תלמידים. ואילו הוא השיב ללא היסוס: **משפחתי, היא הדבר הגדול והחשוב ביותר שעשיתי ובניתי בחיי...**

זה אכן מתחיל ב**שני הורים עליזים וצעירים** (כלשון השיר), המביאים לעולם צאצאים, ונמשך בעבודת חיים ארוכה של חינוך, של יצירת חיבורים, ושל ליכוד ואחדות. את הסודות איך עושים זאת, מגלה לנו משה רבנו במעשיו. **הסוד הראשון** הוא סוד הכבוד ההדדי, ככתוב: **"ויצא משה לקראת חתנו" הסוד השני** הוא סוד הענווה והוויתור, בבחינת **"וישתחו"**. וה**סוד השלישי** הוא סוד האהבה, בבחינת: **"וישק לו..."**

ככה בונים משפחה...

מרכת שמת life

מה טוב

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה. ניתן לפנות למייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגליון ולהכניסו לגניזה לאחר השימוש.

יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל.

אהבת? הפץ בין חבריך